

tredje styckets första mening måtte ändras och erhålla följande lydelse: »Ersättning som avses i denna paragraf må beviljas för hela skadan, därest denna överstiger etthundra (100: —) kr.»

Stockholm den 28 januari 1969

Rune Gustavsson (cp)

i Alvesta

Bertil Johansson (cp)

i Växjö

Nr 954

Av herr Hammarsten m. fl., om förläggande av ett skogsinstitut till Älvsbyn.

(Lika lydande med motion nr 827 i Första kammaren)

Utbildningen vid statens skogsskolor föreslås bli omorganiserad för att i fortsättningen bedrivs vid två skogsinstitut placerade för södra Sverige i Värnamo och för norra landsdelen i Solléfteå. Då förslaget innebär en nedläggning av skogsskolan i Norrbotten, belägen i Älvsbyn, finner vi det angeläget att framföra kriterier som måste vara av betydelse för den norrländska skolans lokalisering.

Övningsskogar m. m.

Följande krav på övningsskogarna bör uppställas:

1. För att övningarna skall ha största möjliga överföringsvärde för eleverna bör övningsskogarna vara representativa för så stora delar av landsdelen som möjligt.

2. Samtliga av de större skogsägarna bör vara representerade i trakten.

3. Det bör finnas möjlighet att inom rimligt avstånd från skolan kunna studera speciella skogliga problem. (I Norrland bl. a. skogsskötselns höjdlägesproblem.)

Beträffande punkterna 1 och 3 är det närmast skogsbrukets klimatiska förutsättningar som avses. Därvid spelar för Norrlands del temperaturklimatet den största rollen. Sveriges pomologiska förening har givit ut en växtatlas innehållande bl. a. zonkartor för fruktodling. Grunden för zonindelningen är temperaturklimatet, varför kartorna torde ha stort värde även för bedömning av skogsbrukets förutsättningar. Av zonkartan framgår att inom 10 mils radie från Älvsbyn ligger 4 zoner representerande i stort sett hela Norrland utom en smal kustremsa söder om Sundsvall.

För den norrländska skolan är det även betydelsefullt med *lång barmarkstid*. En viss uppfattning härom ges i »Studier över klimatet i Norrland, Dalarna och Värmland» (Bengt Ager), som innehåller kartor över varaktigheten av snötäcket. Varaktigheten av ett snötäcke över 10 cm är för de olika orterna följande:

Älvsbyn 140 dagar.

Sollefteå 130 dagar.

Skillnaden mellan Älvsbyn och Sollefteå i detta avseende saknar betydelse vid valet av ort.

Ur undervisningssynpunkt bör det finnas möjlighet att förlägga övningar hos olika *ägarkategorier*. För lärarnas kontakt med det praktiska skogsbruket bör det vara ett minimikrav att orten är något av ett skogligt centrum. Närhet till huvudkontoren för skogsvårdsstyrelsen, Skogsägarföreningen, domänverket och förekommande bolag är även av stor betydelse.

I detta avseende är Älvsbyn väl rustat.

Även en annan synpunkt är värd att beakta, nämligen förekomsten av kronskog i skolans närhet. Då skolorna inte har egna skogar är de hänvisade till skogsägarnas välvillighet beträffande tillhandahållandet av övningsobjekt. Mellan domänstyrelsen och skogsstyrelsen finns en överenskommelse angående domänverkets upplåtande av övningsskog, varför förekomsten av kronskog utgör en viss garanti för att skolorna inte behöver stå utan övningsobjekt. Sollefteåtrakten har mycket litet kronskog, medan Älvsbyn är väl försedd i detta avseende.

Skogsindustrier

Älvsbyn uppfyller dessutom väl de krav på närheten till skogsindustrier, då man inom 30 min. resavstånd når både ASSI:s och SCA:s skogsindustrier i Piteå.

Av stor betydelse för konkretisering av skogsskötselfrågorna är *förekomsten av skogliga försök*. I älvsbytrakten finns en hel del äldre ytor utlagda av dåvarande skogsförsöksanstalten. Dessa belyser bl. a. gallrings-, förbunds- och proveniensfrågor. Dessutom finns inom skolans normala övningsområden flera serier proveniensförsök samt försök med främmande trädslag.

Som bekant pågår genom skogshögskolan f. n. omfattande proveniens- och planeringsförsök. Stora summor satsas årligen på försök med mekaniserad plantering samt plantupptragning i plastväxthus. Även en del ytor anlagda av domänverket, bl. a. de gödslingsytor och produktionsytor som utlagts under ledning av generaldirektör Ebeling, används i undervisningen.

Skolan har dessutom sedan starten 1955 successivt anlagt egna försök. Älvsby skogsskola får således anses vara mycket väl tillgodosedd beträffande tillgången på skogliga försöksytor samt möjligheterna till kontakt med pågående skoglig forskning. Vi har den bestämda uppfattningen att det norr-

ländska skogsinstitutet måste vara så beläget att eleverna får möjlighet att inom skolans normala övningsområde studera de skogsskötselproblem som är gemensamma för övre Norrlands inland. Det gäller således inte bara höjdlägen utan hela inlandet i de två nordligaste länen. I sollefteåområdet finns inte dessa skogliga förhållanden representerade.

Rekrytering till tjänster i norra Norrland

De senaste åren har det inte varit några svårigheter att rekrytera skogsskoleutbildade till tjänster i norra Norrland på grund av ett visst överskott på skogsskoleutbildade. Det bör i detta sammanhang nämnas att under de senaste 6 åren har ca 50 elever vid Älvsby skogsskola kommit från Norrbottens län, medan drygt 70 elever fått sin första anställning i länet. Ett flertal nytexaminerade har alltså fått sin första anställning norr om hemlänet. Med den radikala sänkning av antalet elever vid skogsskolorna, som nu genomförs, kan det dock komma att bli svårt att få tillräckligt antal kvalificerade sökande till tjänster i norra Norrland. Om man nu lokaliserar en skola i den södra delen av avnämrområdet (BD, AC, Z och Y län) kan rekryteringen försvåras ytterligare, eftersom de nyutbildade torde bli ännu mindre benägna att söka tjänster i norra delen, om de *både* har hemort *och* skogsskoleutbildning söder om de aktuella tjänstgöringsorterna.

Därest ett skogsinstitut lokaliseras till Älvsbyn behövs givetvis ytterligare lokaler för att kunna ta emot 60 elever. Lokalbehovet är uppskattat till ca 600 kvm och investeringskostnaden beräknad till högst 1 milj. kr.

I jämförelse med en kostnad av drygt 4 milj. kr. för ett skogsinstitut i Sollefteå och med tanke på att de nuvarande lokalerna vid Älvsby skogsskola är i gott skick måste en förläggning av det norrländska skogsinstitutet till Älvsbyn även ekonomiskt sett anses vara fördelaktigt.

De besparingar man gör genom att behålla Älvsbyn som skolort beror *dels* på att man utnyttjar en befintlig skola i gott skick, *dels* på att maskinutbildning (3—4 veckor) föreslås bli förlagd till en av de två skogsbruksskolorna i länet, vilket senare låter sig göras utan investeringar och utan pedagogiska olägenheter.

Vi vill till sist erinra om att tillkomsten av Älvsby skogsskola i mitten av 1950-talet bl. a. motiverades med att det norrländska skogsbruket stod inför ett omfattande uppbyggnadsarbete. Mycket har gjorts sedan dess, men mycket återstår att göra för att lösa de speciella skogsskötselproblemen i övre Norrland. Därom vittnar de nyligen påbörjade mycket omfattande och kostnadskrävande skogliga försök rörande plantframställning, mekanisering av planteringsarbetet, skogsträdens proveniens och resistens, främmande trädslag m. m. Om skogsbruket i övre Norrland skall tillförsäkras arbetsledare, som är insatta i ovannämnda skogliga problem, kvarstår enligt vår mening fortfarande motiven att bedriva skoglig arbetsledarutbildning i Älvsbyn.

Med hänvisning till det anförda hemställes,
att riksdagen måtte besluta att skogsinstitutet för norra
landsdelen förläggas till Älvsbyn i Norrbotten.

Stockholm den 22 januari 1969

Erik Hammarsten (s)

Ingvar Svanberg (s)

Torsten Stridsman (cp)

Tage Hansson (s)

i Piteå

Per Petersson (m)

Karl-Erik Häll (s)

Frida Berglund (s)

i Gäddvik

Nr 955

Av herr Hansson i Skegrie, *angående utnyttjandet av åkerjorden.*

I vårt samhälle framträder behovet av planering alltmer. Planeringsverk-samheten har betydelsefulla uppgifter på samtliga samhällsnivåer — riket, länet och kommunen. I första hand gäller det att planera för bästa möjliga användning av våra resurser, naturtillgångar, kapital och arbetskraft, Riks-planeringen och länsplaneringen befinner sig nu i uppbyggnadsskeden, som ännu kännetecknas av oklarhet i fråga om riktlinjerna. Särskilt anmärkningsvärd är den brist på intresse som hittills ägnats ett så viktigt och svårbemästrat problem som den framtida livsmedelsförsörjningen och livs-medelsberedskapen. Det rationella utnyttjandet av åkerjorden, en av våra främsta naturtillgångar, är obestriddligen en fråga av största betydelse i sam-manhanget.

Nämnda problem har i viss utsträckning uppmärksamrats i den s. k. länsplaneringen 1967, som redovisas i årets statsverksproposition. Särskilt torde det vara anledning att beakta vad som anförts i länsplan M 68 (av-seende Malmöhus län). I denna länsplan har i fråga om den allmänna mål-sättningen gjorts den bedömningen, att Malmö/Lund kommer att få sin ställning alltmer stärkt som ekonomiskt och kulturellt centrum för hela södra Sverige. Enligt prognosen blir expansionen här mycket kraftig. Såsom framhålls i M 68 har en koncentration till stora bebyggelsegrupper mycket stora fördelar men kan också innebära nackdelar. Risken betecknas som stor att det så småningom uppstår en alltför kompakt stadsbebyggd yta om-kring Malmö/Lund med nackdelar i form av trafiksvårigheter, knappa fria ytor och en otillfredsställande samhällsmiljö. Därtill kommer, anför-s det, att området omkring Malmö/Lund utgör landets bästa åkerjordsom-råde.